

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 4

София, 16 юни 2009 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Румен Янков

Членове:	Васил Гоцев	Благовест Пунев
	Емилия Друмева	Пламен Киров
	Владислав Славов	Красен Стойчев
	Евгени Танчев	Снежана Начева
	Димитър Токушев	Георги Петканов

при участието на секретар-протоколита Мариана Георгиева разгледа в закрито заседание на 16.06.2009 г. конституционно дело № 4/2009 г., докладвано от съдията Румен Янков.

Делото е образувано на 24.04.2009 г. по искане на омбудсмана на Република България който твърди, че обсъдените по-долу три групи разпоредби, от действащия Граждански процесуален кодекс (ГПК), са противоконституционни.

Становища по делото са постъпили от Министерския съвет, Върховния касационен съд, министъра на правосъдието, Съюза на съдиите в България и Висшия адвокатски съвет. От всички заинтересовани страни само позицията на Висшия адвокатски съвет е в смисъл, че искането на омбудсмана е основателно.

А. Задачата на настоящото решение се изчерпва само със съпоставянето на оспорените текстове от процесуалния кодекс с

относимите към тях конституционни разпоредби. Тълкуването на неяснотите, неточни формулировки в кодекса е задължение на съдиите, а критичният анализ предоставен на доктрината. В решението нямат място разсъждения доколко разпоредбите са социологически обосновани, съобразени ли са с манталитета на българина (каквито опити има), добросъвестността на служителите по призоваването или на съдебния изпълнител и т.н.

Оспорени са следните групи разпоредби:

Б. Член 47 и свързаните с него разпоредби на чл. 43, ал. 2, последно изречение; чл. 50, ал. 4 и чл. 51, ал. 2 ГПК, (всичките с редакция ДВ, бр., 59 от 20.07.2007 г.). За тези разпоредби омбудсманът твърди, че противоречат на чл. 6, ал. 2, чл. 56, чл. 121, ал. 1 и 122, ал. 1 от Конституцията.

По тази група разпоредби съдът взе предвид следното:

Заглавието на чл. 47 е „Връчване чрез залепване на уведомление“. Той има осем алинеи. Основен анализ се налага на първата от тях, чието съдържание трябва да бъде възпроизведено дословно. Останалите пет, като изключим ал. 7 и ал. 8, уреждат последиците от залепване на уведомлението.

Член 47, ал. 1. Когато ответникът не може да бъде намерен на посочения по делото адрес и не се намери лице, което е съгласно да получи съобщението, връчителят залепва уведомление на вратата или пощенската кутия, а когато не е осигурен достъп - на входната врата или на видно място около нея. Когато има достъп до пощенската кутия, връчителят пуска уведомление и в нея; ал. 7 разпоредбите на ал. 1-5 се прилагат съответно за връчването на съобщение за подпомагащата страна; ал. 8 разпоредбите на ал. 1 и 2 се прилагат за връчването на съобщения за свидетел, вещо лице и неучастващото в делото лице, като съобщението се оставя в пощенската кутия, а ако няма достъп - чрез залепване на съобщение.

Тук се налага пояснение. Да се връчат книжата значи да се даде възможност на страната *in solidum* да ги получи. Друго е съдържанието на

понятието съобщение — чрез него се уведомява адресата, че са извършени действия на съда или противната страна, без да се доставят фактическото държане на относимите към спора книжа. Но да се залепи, а не връчи уведомлението, значи да се фингира (като че ли са връчени).

Тъкмо тук се поставя въпросът нарушава ли се равенство на страните и правото на защита на ответника да участва в процеса.

Член 47, ал. 1 има за цел да реши трудностите при първоначално връчване на исковата молба и приложенията към нея. От съдържанието му се вижда, че връчването чрез залепване на съобщение е особен способ да се противостои на възможността ответници, които поради служебна заетост или недобросъвестност целят да отложат началото на процеса. Никой не би се наел да твърди, че проблемът не съществува и той не засяга интересите на другата страна. Той прераства в безизходица за ищеца при условие, че ответникът има постоянен или настоящ адрес - тогава призоваване чрез Държавен вестник не може да се осъществи според чл. 48, ал. 1.

Очевидно не е достатъчно да се каже, че равенството е вътрешно присъща част на правото. Налага се да се отчете неговото конкретно проявление в гражданския процес. Феодалното право и процес са приемали, че хората са различни и следователно имат различни права. Съвременното право се гради на презумпцията за равенство на хората пред държавата и законите. Но макар и равноправни хората се различават помежду си. Правото трябва да отчита тези различия - например то се отнася различно към почтения и нарушителя, трудилият се по-продължително трябва да получи по-висока пенсия и пр. Отнасянето на хората като към равни има предели. От тук следва техническият смисъл на равенството. Доведено до логическата си крайност, ако случаите са различни то ще доведе до нееднакви резултати.

Тъкмо тази разлика е отчетена в оспорената разпоредба, защото процесуалното положение на ищеца и ответника се различава съществено.

Ищецът в преобладаващия брой случаи е заинтересован по-бързо да реализира претенцията си. Напротив, не винаги ответникът съдейства за бързото приключване на спора - "никой не иска да го съдят".

Заглавието на чл. 43, ал. 2, е „Начин на връчване". Последното изречение на ал. 2 предвижда съдът да разпореди връчването да се извърши чрез залепване на уведомление. Прилагането на този начин е свързано с предвидения в чл. 47 ред и не е в противоречие с принципа за равенството на страните в процеса, тъй като не се отнася само за ответника по делото. Тази възможност е предвидена и за ищеца и за подпомагащата страна, по отношение на всяка от страните, когато връчването се извършва чрез упълномощен по делото адвокат, както и за допълнително встъпилите и привлечени страни, свидетели, вещи лица и трети неучастващи в делото лица - чл. 47, ал. 7 и 8. От изложеното се налага изводът, че връчването при условията на чл. 43, ал. 2 изр. последно и чл. 47 е въведено като способ за осигуряване на развитието на съдебния процес при невъзможност книгата да бъдат връчени по реда на чл. 45 и 46 и под контрола на съда т.е. не е налице твърдяната в искането противоконституционност.

Връчване на адвокат - оспорен е чл. 51, ал. 2 в частта *„връчителят залепва уведомление по чл. 47, ал. 1. Второ уведомление не се залепва"*.

Адвокатът е представител на страните по пълномощие в рамките на определената му представителна власт. Наред с това по силата на закона, той не може да откаже получаването на съобщението, освен след оттегляне или отказ от пълномощие. Доколкото е налице първата предпоставка (пълномощник по договаряне или по закон) и в адвокатската кантора не може да бъде намерено лице, което да получи съобщението връчителят залепва уведомление по чл. 47, ал. 1.

Тук не става дума за първоначално връчване на ответник, защото до тогава се предполага, че няма упълномощаване. Следователно разпоредбата се отнася до страните по делото, които са наели адвокати. От

тази гледна точка разпоредбата не прави разлика между адвокат на ищеца и адвокат на ответника. Затова проблемът с нарушаването на равенството в твърденият от омбудсмана смисъл не се поставя.

Разпоредбата на чл. 50, ал. 4 е в смисъл *когато връчителят не намери достъп до канцеларията на търговеца или юридическото лице или не намери някой, който е съгласен да получи съобщението, той залепва уведомление по чл. 47, ал. 1. Второ уведомление не се залепва.* Връчването чрез залепване на съобщение се припокрива с хипотезата на чл. 47, ал. 1, за която както се каза не е противоконституционна.

Тук трябва да се добави, че омбудсманът винаги се позовава на общото право на защита предвидено в чл. 56 от Конституцията. Съдът не счита за нужно да обсъжда тази разпоредба, тъй като в нашия случай тя има конкретно проявление в друга конституционна разпоредба, отнасяща се до правото на защита в съдопроизводството - чл. 122, ал. 1 от Конституцията.

Изложени бяха съображения, че начина на призоваване чрез залепване на уведомление не нарушава равенството на страните пред закона. От тук и изводът, че групата оспорени разпоредби не противоречат на чл. 6, ал. 2 и чл. 121, ал. 1 Конституцията. Що се отнася дали те противоречат на чл. 122, ал. 1 Конституцията трябва да се има предвид, при първоначалната размяна на книжа за нарушено право на защита на ответника е рано да се твърди.

В. Член 133 ГПК (изм. и доп. - ДВ, бр. 50 от 2008 г.) - противоречие с чл. 56 и 121, ал. 2 от Конституцията.

В искането си омбудсманът поддържа, че чл. 133 ГПК е противоконституционен, защото влиза в противоречие с чл. 121, ал. 2 от Конституцията. По-конкретно, той представлява пречка за установяване на истината по конкретното дело, доколкото според този текст щом *„в установения срок ответникът не подаде писмен отговор, не вземе становище, не направи възражение, не оспори истинността на представен документ, не посочи доказателства, не представи писмени доказателства или не упражни правата си*

по чл. 211, ал. 1, чл. 212 и 219, той губи възможността да направи това по-късно, освен ако пропускът се дължи на особени непреодолими обстоятелства Така се налага разбирането, че той е непреодолима преграда за постигане на максимална пълнота и достоверност на фактите още преди съдът да пристъпи към изясняване на фактическата страна по спора .

Проблемът е там, че текстът на чл. 133 ГПК се предлага да се разглежда сам по себе си, без връзка с други текстове на ГПК и освен това се взема само по-голямата част от него, без да се отчита, какво той казва в края си. ГПК ни предлага система от правила, които съставят едно цялостно производство. Затова и ще бъде правилно разпоредбата на чл. 133 ГПК да се разглежда като част от производство и само така ще може да се разкрие нейният смисъл и евентуално да се правят изводи за нейната противоконституционност.

Неточно се интерпретира и принципът за установяване на истината. Член 121, ал. 1 казва, че „производството по делата осигурява установяването на истината“. Следователно въпросът за истината не е проблем на един текст сам за себе си, а проблем на производство, т.е. на система от последователни действия. Както посочва и становището на ВКС този текст само външно изглежда твърде рестриктивен. Няколко съображения могат да бъдат посочени срещу изложения в искането довод.

Най-напред, преклузията на права по чл. 133 ГПК не е абсолютна, той няма характер на непреодолима преграда. Самият текст в края си казва, че съответните права не се преклудират, ако пропускът се дължи на особени непредвидени обстоятелства. Допуска се с твърде обща формулировка, да не настъпят визираните в текста правни последици. Очевидно практиката ще трябва да се произнесе по това какво представляват особени непредвидени обстоятелства, но така или иначе текстът държи сметка, че съдът ще трябва да установява истината. Следователно, тази разпоредба не е замислена като пречка за установяване на истината.

На следващо място, не може да се приема, че производството не осигурява установяването на истината, след като в същото това производство страната има възможност да иска, напр. при опасност да пропусне нещо в отговора на исковата молба, продължаване на срока по чл. 63, ал. 1 ГПК. Производството следователно чака от страната да се включи в установяването на истината.

На трето място, ако не го направи, страната има възможност да иска и възстановяване на срока по чл. 64 ГПК пак с цел да осигури установяването на истината.

Най-сетне, все с оглед установяването на истината при разглеждането на делото, в открито заседание ответникът може да поиска допълнителен срок, за да вземе становище по направените в него доказателствени искания (чл. 144 ГПК).

Няма основание един текст, който иска да установи по-строга процесуална дисциплина, да бъде нарочван, че така той пречатства установяването на истината. Всяка процесуална правна система познава преклузията на права. В голяма степен сроковете тъкмо в процесуалното право са преклузивни. И това е съвсем логично. Рано или късно тази преклузия трябва да настъпи, иначе няма да може да се реши делото. Следователно не логиката, че преклузията сама по себе си пречи на установяването на истината е вярна, а дали моментът, в който тя настъпва не пречи на установяването на истината. Тъкмо в тази насока ГПК е максимално гъвкав като въвежда правила за продължаване и възстановяване на срокове. По този начин единствено от страната ще зависи, доколко ще иска да се установи истината по делото. Законът трябва да създава условия да се установи истината по делото, а не да защитава оня, който нехае за собствените си интереси. Законът трябва да създава възможности за защита, а не да оставя проблемите да се решават евентуално във времето. Нека да се уточни, че тук не става дума за нови

обстоятелства и нови доказателства, за които страната не знае - за тях няма пречка да бъдат установени когато бъдат узнати - чл. 147 ГПК.

ГПК дава възможност да се установи истината, друг е въпросът, че страната ще трябва да се потруди и да гледа сериозно на участието си в производството. Факт е, че законът в чл. 133 не предвижда непреодолими пречки и това е достатъчно за да се поддържа, че той осигурява установяването на истината. Обратното би било по-опасно, когато установяването на истината бъде поставено единствено в зависимост от волята на страната.

Има и друго принципно възражение срещу изложените в искането мотиви. Няма съмнение, че чл. 133 ГПК е израз на т.нар. концентрационно начало в гражданския процес. То бе застъпено в много голяма степен в проекта за ГПК, но впоследствие поради едно или друго съображение, бе силно редуцирано и запазено в своята пълнота единствено в производството по търговски спорове, вкл. двойната размяна на книжа. В последна сметка все пак от него останаха някои правила, най-вече това са два елемента от производството: отговорът на исковата молба и разпоредбата на чл. 133 ГПК. Тезата, че определен текст, който олицетворява концентрационното начало противоречи на принципа за установяване на истината, всъщност иска да сблъска две начала на процеса. Излиза, че законодателства, възприели концентрационното начало бягат от истината или казано по-меко допускат да не се стигне до истината в процеса. Очевидно тук не става въпрос за сблъсък, за антагонизъм, а за принципи на гражданския процес, между които има сложно съотношение вътрешен баланс, който трябва да се обясни, а не всичко да се свежда до тяхната несъвместимост или отхвърлянето на единия от другия, особено след като законодателят се е постарал да създаде условия за избягване на констатирани в по-старото ни законодателство, по конкретно в Закона за гражданското съдопроизводство (отм.), недостатъци.

Колкото до възможните противоречия между чл. 133, от една страна и чл. 145 и чл. 146 ГПК, от друга, това е проблем на самия закон и въпросът как евентуално да се разбира съотношението между тях, или пък по какъв начин посоченият текст се съотнася със засилването на принципа за служебното начало, това ще трябва да се реши по пътя на тълкуването. Това са въпроси обаче, които остават извън контрола за конституционност на закона. Без значение за обсъждането на чл. 133 ГПК е и това дали има разминаване между чл. 121, ал. 2 от Конституцията и чл.10 ГПК, доколкото такъв въпрос не е поставен в искането и Конституционният съд може да обсъжда единствено съответствието на даден текст с Конституцията.

Г. Член 280, ал. 1; чл. 284, ал. 3, т. 1 и чл. 288 ГПК също редакция ДВ, бр. 59 от 20.07.2007 г. - противоречие с чл. 56, чл. 119 и чл. 124.

Заглавието на чл. 280 е в главата Касационно обжалване
Приложно поле.: *На касационно обжалване пред Върховния касационен съд подлежат въззивните решения, в които съдът се е произнесъл по съществен материално правен или процесуален въпрос, който е: т. 1 решен в противоречие с практиката на ВКС; т.2 решаван противоречиво от съдилищата; т. 3. от значение за точното прилагане на закона както и за развитие на правото.*

Член 119 от Конституцията изброява видовете съдилища осъществяващи правораздаването. От него не може да се направи извод, че производството по делата е задължително триинстанционно. Как да функционират съдебните инстанции се уреждат в устройствените, процесуалните и други закони съдържащи процесуални правила. Конституционният съд е изтълкувал разпоредбата на чл. 133 от Конституцията в смисъл че елементът организацията и дейността на съдилищата включва и понятието инстанционност. От тук и изводът, че с решението си ГПК да предвиди селекция на обжалваните дела пред ВКС, като се въведе факултативен достъп за обжалване, не е противоконституционен. И това е така, тъй като в действащият процесуален кодекс достъпът до две инстанции пред съд не е ограничен.

За така определено приложно поле на касационното обжалване се твърди, че затрудненията са повече от ползите. За илюстрация само малка част от притесненията: така в основния текст на чл. 280, ал. 1 допустимостта на касационното обжалване е свързано с изискването въззивният съд да е постановил решение *по съществен материално правен и процесуален въпрос*. Наред с това общото изискване, за да обосновеш жалбата трябва да я съчетаеш с една от трите алтернативи - т. 1, 2, 3. И тук се налага тълкуване например по т. 1- дали противоречието с практиката на ВКС по конкретно дело или характеристиката трябва да се търси в по-широк план - да представлява значимост за множество случаи.

Обща предпоставка на трите отделни хипотези на оспорената разпоредба на чл. 280, ал. 1 ГПК, които предвиждат допускане на касационно обжалване, визира случая при който съдът се е произнесъл по съществен материалноправен или процесуалноправен въпрос.

Необходимо е да се изяснят понятията „съществен“, „материалноправен или процесуалноправен въпрос“, а така също „практика на ВКС“ като ориентир за съда при допускане на касационната жалба за разглеждане по същество.

Разбирането, че съществен материалноправен и процесуалноправен въпрос по смисъла на 280, ал. 1 ГПК е този, от чието разрешаване зависи само изхода на конкретното дело, не може да бъде споделено. Вярно е, че правилното разрешаване на конкретния спор от съда е свързан с приложението на изтълкуваната съществена за този спор материалноправна или процесуалноправна норма. В контекста на разпоредбата на чл. 280, ал. 1 ГПК обаче същественият въпрос, който се съдържа в материалния или процесуалния закон трябва да има принципно основополагащо значение за правото, а не само за конкретния спор.

Този извод произтича от характеристиката на касационната инстанция, като съд основно по правото, а не по съществуването на спора и от функцията ѝ да унифицира правоприлагането по принципните въпроси с

еднаквото третиране на аналогичните и гражданскоправни казуси - чл. 124 от Конституцията. Това са въпросите, по които е наложително единното разбиране и прилагане на закона от съдилищата. В случаите когато е налице противоречива или неправилна практика се издава тълкувателно решение от ВКС като акт на нормативно тълкуване. В този контекст ВКС трябва да направи преценка за съответствието на разрешението на съществения правен въпрос, който е решил въззивният съд в обжалваното решение с критериите за селекция на касационните жалби. От това зависи не само законосъобразното решаване на съответния спор, но и на цяла поредица дела поради принципния им характер за правоприлагането.

С оглед задължението на ВКС да уеднакви правоприлагането и свързаната с това централизация на касационния контрол изясняването на понятието „практика“ на съда е от съществено значение за преценката за конституционносъобразност на критериите предвидени в чл. 280, ал. 1 ГПК за достъп за касационно обжалване са съобразени с Конституцията.

Съдебната практика на ВКС включва: 1. Всеки акт на съда, който съдържа тълкуване на нормативен акт, относим само към конкретното дело, 2. множество от съдебни актове, които съдържат съвпадащо тълкуване на една и съща разпоредба (трайна и повтаряща се съдебна практика) и 3. тълкувателни решения на ВКС (официално съдебно тълкуване на нормативния акт).

Първите два елемента на съдебната практика посочени по-горе представляват израз на казуално, а третият на нормативно тълкуване. Но и с двете форми на тълкуване - от отделни състави на съда или от общитите събрания на гражданската и търговската колегии, ВКС изпълнява задължението си да уеднаквява практиката на съдилищата. Така макар, че само тълкувателните решения според закона имат задължителен характер за съдебните и административните органи, при прилагане на тълкувания с тях нормативен акт, трайната непротиворечива практика на съда, по множество съдебни актове по конкретни дела без да притежава

задължителната сила на тълкувателните решения, формира убеждението у съдиите за дължимостта на съдържащото се в нея повтарящо се тълкувателно разрешение. За това при повтаряне на едно и също тълкуване на приложимия закон, не налага издаване на тълкувателно решение.

В този контекст следва да се разбира разпоредбата на чл. 280, ал. 1, т. 1 ГПК, която визира първия от критериите за допускане на касационното обжалване на въззивното решение - въззивният съд да е решил съществен материално правен и процесуално правен въпрос в противоречие с практиката на ВКС, която се определя не само от тълкувателните му решения, но от неговото еднообразно правоприлагане по конкретни дела. Единната практика на ВКС в този смисъл е ориентира, съобразно който ще се преценява правилността на обжалваното въззивно решение и ако такава не съществува или тя е противоречива или погрешна, ВКС по повод на упражнявания от него касационен контрол е длъжен да реализира създаването и унифицирането на тази практика. Тези хипотези на достъп до касационно обжалват визират предвидените в чл. 280, ал. 1, т. 2 и 3 критерии за неговото допускане.

При така изясненото съдържание на понятието „практика на ВКС“ по смисъла на чл. 280, ал.1 обжалване на решение на въззивен съд, с което се е произнесъл по съществен материалноправен или процесуалноправен въпрос има за последица ограничаване правото на защита пред касационната инстанция.

Съществуват реални хипотези при правоприлагането, при които правния въпрос, който макар да е от съществено значение за конкретния спор, не е значим за правото поради неговия изолиран характер или поради уникалността на казуса. Дори когато тази уникалност се възпроизвежда в серия от еднотипни дела, този правен въпрос не предполага нормативно, а само казуално тълкуване, защото не е от принципно значение за правото. Аналогично ще и положението когато

обсъждания правен въпрос се съдържа в норма, която има рядко приложение и не съществува практика практика по правоприлагането ѝ.

От изложеното се налага изводът, че определянето на материалния или процесуалния въпрос, разрешен с обжалваното въззивно решение като „съществен“, ограничава достъпа до касационно обжалване.

При такова развитие на уредбата решаването на всеки правен въпрос, който е от значение за изхода по конкретно дело, независимо от това дали има принципно значение за правото е основание за достъп до касационно обжалване при наличие на някои от останалите критерии за неговото допускане.

Поради това разпоредбата на чл. 280, ал. 1 ГПК само в тази нейна част се явява противоконституционна като противоречаща на чл. 122, ал. 1 от Конституцията.

При преценката за конституционносъобразност на отделните критерии за допускане на касационното обжалване в контекста на съдържанието на понятието „практика на ВКС“ се поставят редица въпроси, които налагат тяхното бъдещо изясняване, поради неяснота и противоречие. Така например това е проблема затова коя практика на ВКС трябва да се има предвид и от кога - преди влизане в сила на ГПК или след тази дата. Освен това в чл. 281 ГПК, чието заглавие е „Основания за касационно обжалване“, т. 3 сочи и необосноваността (неправилни фактически изводи при правилно установени факти). Къде е мястото на този порок на решението в приложното поле на касационното обжалване? Трябва ли да се вмести в правилата на чл. 280 и т.н.? Липсата на изградена национална информационна система, която включва цялата съдебна практика създадена от българските съдилища пречка ли е за достъпа до касационно обжалване? Тук са изброени само част от видимите от пръв поглед затруднения, които при липса на задължителна практика притесняват. Към изложеното трябва да се добавят и непреодолените стереотипи и носталгията по съществуването на трета редовно инстанция.

Казаното в предния абзац няма за задача да критикува кодекса, а да обоснове извода на съда, че става въпрос за разпоредби чиято неяснота или противоречие тепърва ще се изясняват, но сами по себе си те не дават основание да се приеме, че приложното поле на касационното производство изцяло е регламентирано по начин, който не е характерен за правовата държава.

Член 284, ал. 3 т. 1 гласи, че към касационната жалба се прилагат 1. *изложение на обстоятелствата за допускане на касационно обжалване.* Твърдението на омбудсмана е в смисъл, че тази част от разпоредбата изисква обжалващият по конкретно дело да издирва и посочва практиката на ВКС и разноречивата практика на въззивните съдилища в страната, което е трудно осъществимо.

Съдът намира, че липсата на база данни за съществуващата практиката на въззивните съдилища (това не може да се каже в пълна мяра за Върховния касационен съд) представлява упрек, който трябва да се отправи към гласувалите закона, но не може да бъде основание за противоконституционност - липсващата спомената база данни може да се изгради. И още нещо - отмяната на разпоредбата ще прегради макар и ефимерната възможност за обжалване на това основание към сегашно време (по-добре жалба с трудни предпоставки отколкото липсата на възможност за жалба).

Наистина това, че жалбоподателят трябва да издири разноречива практика на съдилищата представлява процесуална тежест, но тя не е противоконституционна.

Според чл. 288 съдът се *произнася по допускането на касационното обжалване с определение в закрито заседание в състав от трима съдии.* За тази разпоредба се твърди, че и тя противоречи на чл. 119, ал. 1, чл. 124 и чл. 56 от Конституцията.

Очевидно е, че разпоредбата не е в конфликт с първата от изброените разпоредби на Конституцията. Вероятно се има предвид, че

отделният състав от трима съдии осъществява върховен съдебен надзор за точно и еднакво прилагане на законите - чл. 124 Конституцията, което правомощие по Закона за съдебната власт се упражнява от Общото събрание на съдиите. В случая трябва да се има предвид на първо място, че този състав на съда не решава делото по същество и когато се произнася по допустимостта на жалбата състава не върши тълкувателна дейност. Той проверява дали втората инстанция се е съобразила с практиката на ВКС и дали въпросът е решаван противоречиво от съдилищата. Що се отнася до хипотезата на чл. 280, ал. 1 т. 3 *от значение за точното прилагане на закона както и за развитие на правото* пред която ще се изправи тричленният състав - трябва да се има предвид, че както други разпоредби текстът не е прецизен. Но от него може да се направи извод, че в крайна сметка става дума за решения по процесуален и материално правен въпрос, които да са от значение за прилагането на закона за уеднаквяване на практиката в бъдеще, както и за развитие на проекти. Не ще и съмнение, че определението по този въпрос ще се впише в практиката на съда, но няма да има последиците на тълкувателен акт по смисъла на Закона за съдебната власт.

По отношение оспорената група разпоредби, отнасящи се до касационното производство, трябва да се отбележи, че не са в противоречие с чл. 119, ал. 1 от Конституцията по простата причина, че в касационното производство правораздава Касационният съд, който е посочен в самата разпоредба. За твърдяното противоречие с чл. 124 от Конституцията, наред с казаното в предния абзац, трябва да се каже, че основният закон не прави разлика между тълкуването от отделни състави и тълкуванията на общите събрания, които са предвидени в Закона за съдебната власт.

Водим от горното и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията Конституционният съд

РЕШИ:

Обявява за противоконституционен чл. 280, ал. 1 в частта относно думата „съществен“ от Гражданския процесуален кодекс (изм. и доп. ДВ, бр., 50 от 2008 г., в сила от 01.03.2008 г.).

Отхвърля искането на омбудсмана на Република България за обявяване за противоконституционни: чл. 47; чл. 43, ал. 2, последно изречение; чл. 50, ал. 4; чл. 51, ал. 2; чл. 280, ал. 1 в останалата му част; чл. 284, ал. 3; чл. 288 всички (редакция ДВ, бр., 59 от 2007 г.) и чл. 133 (изменен и допълнен ДВ, бр., 50 от 2008 г.) от същия кодекс.

Председател:

Р^viet Янков